

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

AZ ÉV HALOTTAI

BARLAI ERVIN

1898–1967

Július 4-én kísértük utolsó útjára Barlai Ervin erdőmérnököt, akit közvetlenül a felszabadulás után, a legnehezebb időkben állítottak az erdőgazdaság élére. Barlai Ervin, mint az újonnan alakult Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemek ügyvezető igazgatója az államosítás megszervezésének, az első magyar szocialista nagyüzemek kialakításának, az egész magyar erdész-társadalom háború utáni munkába állításának reá háruló feladatát mélységesen tiszteletre méltó emberi szerénységgel, de a szükséges határozottsággal, sikerrel végrehajtotta.

Édesapja a selmecbányai Bányászati és Erdészeti Főiskolának volt köztisztviselőként álló professzora. A családi, majd később főiskolai környezetben erősödtek meg benne azok a tulajdonságok és vonások, amelyek későbbi életútja során mindenkor a magyar erdészet és szélesebb értelmében a közönség érdekeinek feltétlen szolgálatában nyilvánultak meg. Belső lényéből fakadóan tisztelte és szerette az embereket, kedvelte a zenét, amelynek különösen fiatalabb korában művészi művelője volt. Humanista volt a szó legigazibb értelmében, aki sohasem tudott volna valakit megbántani, de mindig kész volt másokért megtenni mindazt, amit megtehetett.

Erdőmérnöki oklevelét kiváló eredménnyel szerezte meg, majd az Eszterházi hercegi hitbizomány erdőgazdaságában helyezkedett el. Igyekezett áttekintést szerezni az erdészet minden lényegesebb kérdéséről, de fő tevékenységi területe a fa ipari feldolgozása, gazdaságos hasznosítása volt. Korán kiemelkedett kortársai közül a faipari üzemszervezés területén. A szűkebb szakmai területen túlmenően egyre nagyobb érdeklődéssel fordult az üzem munkásainak, a göcseji táj lakosainak élete felé. Felismerve a birtokelosztás kirívó egyenlőtlenségéből fakadó súlyos problémákat, foglalkozott a kishaszonbérletek alakításának gondolatával és kiterjedt iparosítást sürgetett.

A háborús területgyarapodás után meghívták az akkori legnagyobb erdőgazdasági és faipari vállalat, a Latorica Rt élére. Ebben a munkakörben bontakoztak igazán ki erdőgazdasági és faipari üzemtervezési és általános közgazdasági képességei.

A felszabadulás után Budapestre kerül és mint akkor már ismert szakembert, megbízták a Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemek ügyvezető igazgatói teendőinek ellátásával. Barlai okosan választotta meg munkatársait; elsősorban a legtapasztaltabb és legtekintélyesebb államerdészeti vezetőket választotta ki munkatársainak, de munkába állította a vezetésben azokat is, akik jelentős tapasztalatokra tettek szert a magánerdőgazdaságban, faiparban, fakereskedelemben. Kitűnő szervezőnek bizonyult. A régi kincstári szervezet alapján akkor kialakított állami erdőigazgatóságok és erdőgondnokságok rendszere olyan jónak bizonyult, hogy — bár 1950-ben a szervezetet alapjaiban változtatták meg — az 1954-ben kialakított erdőgazdaságok és erdészeti rendszere tulajdonképpen az akkori szervezeti formához való visszatérést jelentette az időközben az ország gazdaságirányítási rendszerében bekövetkezett alapvető változások megfelelő figyelembevételével. Lényegében ma is ez a szervezet működik eredményesen.

Felismerve annak alapvető fontosságát, hogy csak megfelelően képzett szakemberekkel lehet eredményes munkát végezni, a vezetése alatt álló MÁLLERD megfelelő elhelyezést tudott biztosítani gyakorlatilag az ország valamennyi erdőmérnöke, erdésze, erdészeti pénzügyi szakembere számára.

Legfőbb alkotásának mégis az általa kidolgozott erdőgazdaságpolitikai irányelveket kell tartanunk. Nézeteit, céljait a 1946-ban megjelent rövid — 28 oldalas — „Erdőgazdaságpolitikai irányelvek” című művében foglalta össze. Ebben kitűnő közgazdasági felkészültséggel elemzi az erdőgazdálkodás múltját, helyét a népgazdaságban és jelöli meg a súlyos helyzetből kivezető utat és azt az irányt, amelyben a magyar erdőgazdálkodásnak, faiparnak és általában az egész fagazdálkodásnak a jövőben haladni kell. Ezekben az irányelvekben kifejti, hogy Magyarországnak számára a növekvő faimport egyre súlyosbodó terhet fog jelenteni, ezért növelni kell az erdők területét; egy átfogó program keretében lényegesen növelni kell a gyorsannövő fafajok, elsősorban a nyárak területét; sürgősen fel kell újítani a háborús pusztítások miatt rendkívüli mértékben megnövekedett elmaradt vágásterületeket, meg kell szüntetni az erdei legeltetést; biztosítani kell az erdők jövedelmezőségét, korlátozni kell a népgazdaságban a fafelhasználást és a meglévő fából ipari feldolgozás révén egyre értékesebb termékeket kell termelni. Végül összegezi véleményét, amely szerint ezen az úton haladva erdőgazdálkodásunk abba a helyzetbe juthana, hogy kis mennyiségű, de nagyértékű fatermékek exportja révén fedezhetné az ország kisebb értékű, de nagy volumenű fatermék importját.

Barlai Ervin gondolatai időtállóknak bizonyultak és egyik lényeges forrását alkották azoknak az erdőgazdaságpolitikai irányelveknek, amelyek az első öt éves terv során alakultak ki, és amelyek a fafogyasztás és faellátás területén kialakított elvekkel egységes rendszert alkotva, napjainkig alapját képezik az erdőgazdálkodás, fafeldolgozó ipar fejlesztésének, az általános fagazdálkodásnak.

Barlai Ervin azonban ezen irányelvek gyakorlati megvalósításában, mint vezető már nem vett részt, mert a MÁLLERD átszervezésekor — érdemei elismerése mellett — a személyét illetően súlyosan rövidlátó politika következtében nyugdíjazták, lényegében méltánytalanul félreállították.

Önfegyelméletére, az erdészet iránti odaadó szolgálatára, lelki nagyságára jellemző, hogy új munkahelyén, a Faipari Kutató Intézetben a legjobb tudása és ereje szerint dolgozott tovább haláláig a faipar tudományos feladatainak megoldásán. 1955-ben az Országos Tervhivatal és az Országos Erdészeti Főigazgatóság megbízásából a szakértők csoportjával kidolgozta azt az erdészeti és faipari árrendszert, amely — elvi alapjait illetően — ma is érvényben van. Később, lényegében hasonló elvek alapján készült el 1959-ben az országos ipari árreform.

Élete utolsó percéig dolgozott. A Faipari Kutató Intézet saját halottjának tekintette, de utolsó útjára az egész magyar erdésztársadalom tisztelete kísérte. Élete, munkássága, egyénisége tanulságul és követendő például szolgál a magyar erdészek számára.

Dr. Madas András

Bakonyi József kerületvezető erdész meghalt. 1912-ben született Ikladon. Uradalmi arató, majd favágó, később vágósor lett, 1948-ban pedig erdőőr képesítést szerzett. A galgamácsai erdészetben dolgozott kerületvezetői minőségben és a Gödöllői Erdőgazdaság megbecsült szakembere volt. Igen eredményes erdőnevelési és erdősítési munkát végzett, különösen az aszói nagyvíolygyi részeken.

Berkecz Ignác erdész 67 éves korában hunyt el. Négy évtizeden át kezelte a Kis-telek község határában elterülő erdőt, s azoknak jó részét, közel 300 ha-t az ő irányí-

tásával telepítették. Eredményes munkájáért az Erdőgazdaság Kiváló Dolgozója kitüntetést kapta. Megalakulása óta tagja volt a szegedi helyi csoportnak.

Erdődy Miklós erdőmérnök 80 éves korában hunyt el Jánoshalmán. Közel 40 évig volt szolgálatban s ebből 16 évet töltött az esztergomi és a királyhalmi szakiskolán, nyugdíjazása előtt pedig a kisszállási és a jánoshalmi erdőgazdaságot vezette. Néhány éve Sopronban aranydiplomát kapott. Az Egyesületnek aktív tagja volt.

Frantz László 1923-ban született Főréven erdész-családból. Szolgálatát Kisbodak községben kezdte meg s itt atyja örökébe lépett, mint kerületvezető erdész. Munkáját becsületesen, nagy szorgalommal látta el a Kisalföldi Állami Erdőgazdaság ártéri területének legveszélyesebb szakaszán. Szolgálatának teljesítése során, 1967. június 3-án elragadta az ár. Széles körű társadalmi tevékenységet fejtett ki: Kisbodak községben hosszabb ideig párttitkár volt, majd függetlenített községi tanácselnök, népfrent-elnök, és az önkéntes tűzoltó egyesület elnöke.

Id. Szeverényi István erdész 76 éves korában Kecskeméten meghalt. 42 évig volt szolgálatban, ebből 39 évet egyfolytában Kecskemét mellett, Matkón töltött. Itt, irányítása alatt mintegy 1200 ha erdőt telepítettek. 1945 után az Egyesületnek aktív tagja volt. Családjából három erdész nevelt.

Ugróczy László erdésztechnikus, kerületvezető erdész 1967-ben motorbaleset következtében elhunyt. Alsózsiden született 1936-ban, 1955-től mint állandó munkás dolgozott a Keszthelyi Állami Erdőgazdaságban. 1960-ban elvégezte a 10 hónapos levelező erdész-tanfolyamot s letette a szakvizsgát. 1960—1963-ig beosztott erdész volt, majd 1963-tól kerületvezető erdész a monostorapáti erdészet zánkai kerületében. Közben elvégezte levelező úton az erdészeti technikumot. Munkáját elismerésre méltóan, fiatalos lendülettel végezte.

A helyi csoportok életéből

A komáromi csoport 44 erdészeti szakember részvételével tanulmányutat szervezett a Mátrai és a Nyugatbükki Erdőgazdaság területére. A jól előkészített és megszervezett bemutatón a résztvevők megismerkedtek a társerdőgazdaságok erdőnevelési, erdőfelújítási munkáival és működésében látva az egri kérgezőgépet, meggyőződtek annak eredményes, gyakorlati használhatóságáról. A tanulmányút esztétikai élményt is jelentett azoknak az erdészeknek, akik még nem jártak ezen a vidéken.

*

A kecskeméti csoport vezetőségi ülésen értékelt az elvégzett társadalmi munka eredményességét, egyben megvitatta és összeállította a helyi csoport 1968. évi munkatervét.

Dr. Csontos Gyula klubnap keretében számolt be jugoszláviai és bulgáriai tanulmányútjáról.

*

Az esztergomi csoport **Balogh Pál** vezetésével szakmai bemutatót rendezett a pilismaróti erdészet területén s ott a különböző talajtípusok vizsgálatának módszereit tanulmányozták. Az előadó bemutatta a gyakorlati szakemberek által is gyorsan és könnyen alkalmazható talajvizsgáló módszereket.

A csoport taggyűlése **Büttner Gyula** titkár beszámolója alapján értékelt a helyi csoport eddigi munkáját, majd **Végyváry Jenő** csoportelnök a következő évben megvalósítandó feladatok irányelveit ismertette. A taggyűlés megállapította,

hogy a helyi csoport jól szervezett továbbképző előadásokkal, szakmai bemutatókkal számottevő segítséget nyújtott a gazdasági feladatok megvalósításához és ennek alapján javasolta, hogy további erdészeti szakembereket vonjanak be a csoport társadalmi munkájába.

*

A sárospataki csoport korábbi elgondolása megvalósításaként a makkoshotyka-i Potács-fenyves mellett emlékművet állított fel, amely a legkiválóbb erdészek és erdei munkások nevét örökíti meg és állítja példaként az utókor számára. Az emlékmű leleplezése alkalmával az ünnepi beszédet **Koronky István** mondta, ezt rövid kultúrműsor, majd baráti találkozó követte.

*

A debreceni csoport a Zemplénhegységi Erdőgazdaság területén a pálháza fagyártmánytermelő üzem megismerésére rendezett tanulmányutat. Ehhez kapcsolódva a környező erdőgazdasági területeken tanulmányozták az erdőgazdasági munkákat.

*

A pápai csoport külön munkabizottságokat szervezett a műszaki fejlesztés, az erdőhasználati, az erdőművelési, valamint a szakmai irányítás végrehajtásával kapcsolatos feladatok kidolgozására. A munkabizottságok az egyesületi csoport munkatervének keretében külön is megállapították feladatukat.

A csoport a Volvest cég együtműködésével bemutatta a Volvo gyár SM—661

típusú univerzális erdőgazdasági rakodógépet. A résztvevők középnéhez hegyi terepen szemlélték meg a gépet csörlőzés, rakodás, szállítás és máglyázás közben. A gép mindezeket a munkákat átszerelés nélkül, folyamatosan és az egyes munkafázisok közötti átállítás idővesztése nélkül végezte. Terepjáróképessége kiváló, gumi lánctalpa az újulatan kárt nem okoz. Feltűnt a gép eddig ismeretlen kormányozási módszere, amely nagyfokú fordulékonyt teszt lehetvé. A helyszíni bemutató után a cég filmen mutatta be a többi erdőgazdasági gépet.

*

Az egri csoport a kedvező vágásfeltárások lehetőségei tárgykörben *Bánky József* vezetésével jól szervezett tanulmányutat szervezett a Bükkfennsíkon a szilvásvárad-i erdészet területén. Az előadó ismertette az erdőgazdaságban alkalmazható közelítési rendszereket, módszereket és eszközöket, amelyek együttesen határozzák meg a területen alkalmazható közelítési technológiát. Foglalkozott e technológiák hatásával, a fakitermelés módszereivel és a rakodók kialakításával. Gondos kimunkálás eredményeként elemezte az egyes technológiák költség-kihatásait, erdőművelési vonatkozásait és a dolgozókra gyakorolt hatását. A bemutató során gyakorlati tapasztalataikról *Kovács Jenő*, *Zsilvölgyi László*, *Leicz József* és *Tóth Gyula* beszélt.

*

Az erdészeti szakmai továbbképzés keretében a helyi csoportokban a következő előadásokat tartották:

Gyulán *Császár Rudolf*: Szállás anyagmozgatás és rakodókiképzés;

Szegeden *dr. Solymos Rezső*: Erdőnevelési feladatok síkvidéken, *dr. Káldy József*: Az erdőgazdasági munkák gépesítésének újabb eredményei;

Kaposváron *Radics László*: Gépi fakitermelés és közelítés, *dr. Szász Tibor*: Fahasználati munkák szervezése, *dr. Márkus László*: A gépi adatfeldolgozás erdőgazdasági alkalmazási lehetőségei;

Pécsett *Horváth István*: Üzemtervszerű gazdálkodás;

Sopronban *Király László*: Az üzemtervezés új irányai;

Szolnokon *dr. Majer Antal*: Új irányzatok az erdőművelésben, *dr. Pankotai Gábor*: A skandináv országok erdőgazdálkodása;

Pápán *dr. Káldy József*: A rakodás gépesítésének lehetőségei, *dr. Ecsedy Sándor*: Az erdészeti műszaki fejlesztés néhány gyakorlati kérdése, *Rakoncay Zoltán*: A fahasználatok újszerű tervezése;

Egerben *Lénárt György*: Eger város közönségének kirándulási lehetőségei, *Zilahy Aladár*: Az újítók és az újítási javaslatok kérdései az új gazdasági mechanizmusban, valamint aldunai és szlovákiai úti képek erdész-szemmel, *Tóth Gyula*: Kárpátukrajnai erdészeti tapasztalatok;

Miskolcon *Rakoncay Zoltán*: A fahasználat időszerű kérdései címmel.

AZ ERDŐ

Az Országos Erdészeti Egyesület (Budapest, V., Szabadság tér 17.) kiadványa

Szerkesztő: KERESZTESI BÉLA, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) doktora. Főmunkatárs: JÉROME RENÉ. Szerkesztő bizottság: BIRCK OSZKÁR, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, DESSEWFFY IMRE, ERDŐS LÁSZLÓ, FILA JÓZSEF, FIRBÁS OSZKÁR, FÖLDES LÁSZLÓ, HERPAY IMRE, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, IHAROS FRIGYES, IMREH JÁNOS, JÁRÓ ZOLTÁN, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, KÁLDY JÓZSEF, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, KOCSÁRDI KÁROLY, MADAS ANDRÁS, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, MARTON TIBOR, RADÓ GÁBOR, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, SALI EMIL, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, TÓTH SANDOR, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa.

Kiadja: a Lapkiadó Vállalat. (Budapest, VI., Lenin körút 9–11.) Felelős kiadó: SALA SANDOR. Kapják az Országos Erdészeti Egyesület tagjai. Elfizethető még a Posta Központi Hírlap Iroda (Budapest V., József nádor tér 1.) és a lapterjesztéssel foglalkozó egyes postahivatalok útján.

Példányszám: 5000

68-1-6289-Révai Nyomda, Budapest.

Index: 25 208

